

เสียงเรียกจากเกาหลี: วาทศิลป์ของนักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้

A Call from Korea: A South Korean Woman Writer's Rhetoric

Em-orn Dispanya, เอมอร คิสปัญญา¹

บทคัดย่อ

การสร้างวาทศิลป์ของนักเขียนสตรีเป็นการสร้างเรื่องราวความเป็นไปที่สะท้อนความคิด และความรู้สึกต่าง ๆ ในทรรณะของผู้หญิงให้ปรากฏในสื่อสังคมที่อาจยังคงวัฒนธรรมเดิม ๆ ไว้ การสร้างวาทศิลป์นี้อาจอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น จดหมาย บันทึกเรื่องราว คอลัมน์ต่าง ๆ ตลอดจนงานวรรณศิลป์ เพื่อเป็นช่องทางการสนทนาหรืออภิปรายในเนื้อหาที่ถูกกลืนหรือสูญหายไป ดังนั้น บทความนี้จะศึกษานวนิยายของคยอง-ซูก ชิน (Kyung-sook Shin) นักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้ เรื่อง “โปรดดูแลคุณแม่” (*Please Look after Mother*) ที่เป็นนวนิยายขายดีว่าหนึ่งล้านเล่มและได้รับรางวัล The Man Asian Literary Prize ประจำปี พ.ศ. 2555 เพื่อ (1) ศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหา และ (2) วาทศิลป์ของนักเขียนสตรีท่านนี้

คำสำคัญ: วาทศิลป์, นักเขียนสตรี, สตรีนิยม, คยอง-ซูก ชิน

¹ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

E-mail: emdispru1@ru.ac.th

*Manuscript received April 4, 2019; revised November 13, 2019 and accepted November 21, 2019

Abstract

Women writers' rhetoric is an attempt to establish women's stories (which have been lost or neglected) and to reflect women's various points of views and thoughts to be heard or discussed in the society which may maintain conventional cultures. Such stories can be seen in various forms—letters, journals, columns and literary works. This article, therefore, has investigated Kyung-sook Shin's, one of the well-known writers in South Korea, novel titled *Please Look after Mother*, the bestseller and winner of the Man Asian Literary Prize 2012, in order to (1) see what type of contents she presents to her readers and (2) her rhetorical style.

Keywords: rhetoric, woman writer, feminism, Kyung-sook Shin

บทนำ

ในสังคมที่มีความผูกพันแน่นแฟ้นและมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอย่างเหนียวแน่นด้วยบริบทของสังคม วัฒนธรรม หรือประเพณี เช่นสังคมทางตะวันออกหรือเอเชียนี้ เราอาจพบเห็นว่า ความเชื่อและการกระทำบางอย่างมีความแตกต่างจากหลักของความน่าจะเป็นหรือสิ่งที่ควรกระทำ บางเรื่องอาจกลายเป็นประเด็นปัญหาทางสังคม บางเหตุการณ์เกิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ จนทำให้คนในสังคมนั้นเกิดความคุ้นเคยต่อสภาพการณ์นั้น ๆ บางเหตุการณ์ไม่มีใครให้ความสนใจ ไม่กล่าวถึงหรือคิดจะปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น เรื่องราวเกี่ยวกับแม่ สภาพปัญหาของครอบครัว หรือ

ความรู้สึกลดต่อผู้หญิงด้วยกรอบความคิดและวัฒนธรรมของสังคม

ในตอนต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 18 สิ่งที่ถูกลืมและเรื่องราวที่สูญหายไปจากวงสนทนาได้มีปรากฏในบันทึกหรือการพูดในหลากหลายรูปแบบเช่น เรื่องเล่าของชนเผ่านาวาโฮ (Navajo Myth) ชื่อ *The Changing Woman* ที่เสนอด้านดีของผู้หญิงในฐานะที่เป็นผู้ผลิตประชากรของชาติ หรือปาฐกถาชื่อ *Ain't I a Woman* โดยโซเจอร์เนอร์ ทูธ (Sojourner Truth) ซึ่งชื่อเดิม คือ Isabella Baumfree ที่ชี้ประเด็นของความไม่เท่าเทียมกันทางเชื้อชาติของผู้หญิงผิวดำและผู้หญิงผิวขาวในการประชุมเกี่ยวกับสิทธิสตรีที่เมือง โอไฮโอ ประเทศ

สหรัฐอเมริกา และวาทศิลป์ของซูซาน บี แอนโทนี (Susan B. Anthony) ปรากฏอยู่ใน *Speech after Arrest for Illegal Voting* ซึ่งแสดงข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อกฎหมายในรัฐธรรมนูญของอเมริกาและภาษาที่เขียนโดยนักกฎหมายเพศชาย แอนโทนีเห็นว่า การตีความของนักกฎหมายเป็นการจำกัดสิทธิของผู้หญิงในการออกเสียงเลือกตั้งผู้นำของประเทศ และเธอมีความเห็นว่า ผู้หญิงถือเป็นประชาชนหรือพลเมืองเช่นเดียวกันกับผู้ชาย ดังนั้นกฎหมายที่มีอคติต่อผู้หญิงควรเป็นโมฆะไป

เมื่อหันกลับมาดูที่การสื่อความหมายด้านสตรีเพศและผู้หญิงในซีกโลกตะวันออก ในนวนิยายเรื่อง *Please Look after Mother* ที่ประพันธ์โดยนักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้ ผู้ศึกษาเห็นว่า คย็อง-ซูก ชิน (Kyung-sook Shin) เป็นนักสนับสนุนสิทธิสตรี (feminist) คนหนึ่ง ทั้งนี้ จากเนื้อหาและเรื่องราวชีวิตของตัวละครเอก พัก โซ-นโย ภายใต้นิยามคำว่า “แม่” และ “ภรรยา” และวาทศิลป์ของนักเขียนสตรีท่านนี้ได้สะท้อนประเด็นสำคัญ ๆ ในทฤษฎีสตรีนิยม (feminist theory) ได้อย่างน่าสนใจและชวนติดตาม

สตรีนิยม (Feminism)

สตรีนิยม หมายถึง ระบบความคิดและขบวนการทางสังคมที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตั้งอยู่บนการวิเคราะห์ว่า ผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ และผู้หญิงอยู่ในสภาพที่เป็นรอง การเรียกร้องความเสมอภาคของเพศหญิงและเพศชายมีการดำเนินการมานาน ตั้งแต่ซีกโลกตะวันตกมายังซีกโลกตะวันออก ดังนั้น การสร้างวาทศิลป์ (rhetoric) ของนักเขียนสตรีที่ดีแผ่เรื่องราวความเป็นไปของผู้หญิงให้มีปรากฏในสังคม นับเป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิงในด้านต่าง ๆ เช่นกัน

ทัดจันท์ เกตุสิงห์สร้อย (2554, หน้า 15-16) ได้สรุปการต่อสู้ของผู้หญิงในกรอบแนวคิดสตรีนิยมออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

คลื่นลูกที่ 1 ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17-19 ถึงประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่ให้ความสำคัญกับความมีเหตุผลที่ผู้ชายมีแต่ผู้หญิงไม่มีการเรียกร้องสิทธิความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ความมีอิสระของหญิงชนชั้นกลางและชนชั้นสูง การยอมรับในการแบ่งโลกสาธารณะและโลกส่วนตัว และการเรียกร้องให้ผู้หญิงทำงานนอกบ้าน

คลื่นลูกที่ 2 เริ่มต้นในทศวรรษที่ 1960-1980 เรียกร้องให้มีความเท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชายเพื่อหาหนทางอธิบายถึงสาเหตุความเป็นรองของผู้หญิง และแนวทางในการจำกัดความเป็นรอง ทำให้เกิดเป็นแนวคิดสตรีนิยมหลายสาย อาทิ แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม สตรีนิยมสายมาร์กซิสต์ สตรีนิยมสายสังคมนิยม สตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน และสตรีนิยมสายจิตวิเคราะห์

คลื่นลูกที่ 3 ช่วงปลายทศวรรษ 1980 จนถึงปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลจากกระแส “หลังสมัยนิยม” เกิดการตั้งคำถามต่อข้อเสนอของแนวคิดที่สตรีนิยมสายต่าง ๆ แนวคิดช่วงนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของร่างกาย โดยมองว่าร่างกายที่แตกต่างกันทำให้มีประสบการณ์แตกต่างกัน ปฏิเสธการแบ่งแยกระหว่างเพศทางชีวและเพศทางสังคม รวมทั้งให้ความสำคัญในความเฉพาะเจาะจง ความหลากหลาย และความแตกต่างของผู้หญิง ความขัดแย้งทางอัตลักษณ์และสถานะความเป็น “ผู้อื่น”

นอกจากนี้ Ashley Crossman (2019) ได้สรุปประเด็นของทฤษฎีสตรีนิยมที่อธิบายความแตกต่างทางสังคมของผู้หญิงและผู้ชาย โดยสรุปเป็น 4 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างเพศ (Gender Differences)

ทฤษฎีนี้จะศึกษาว่าสถานะประสบการณ์และสภาวะทางสังคมของผู้หญิงว่าแตกต่างจากผู้ชายอย่างไร ดังนั้น ผู้หญิงจึงเป็นเสมือนวัตถุของผู้ชายและไม่มีโอกาสที่จะทำความเข้าใจตัวตน (self-realization) ของตัวเอง

2. ทฤษฎีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศ (Gender Inequality)

ทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงยังไม่ได้รับความเท่าเทียมกับผู้ชายแม้จะมีศักยภาพเท่ากัน ผู้หญิงจะถูกกักไว้ในบ้านให้ดูแลอยู่กับภารกิจต่าง ๆ ภายในบ้านโดยไม่มีโอกาสที่จะพูดหรือแสดงความคิดเห็นใด ๆ แม้ว่าในภายหลังผู้หญิงมีโอกาสได้เข้าสู่ที่สาธารณะแต่เธอก็ยังคงถูกกำหนดให้ดูแลงานต่าง ๆ ภายในบ้านและเลี้ยงดูลูก

3. ทฤษฎีการกดขี่ทางเพศ (Gender Oppression)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้หญิงไม่เพียงแต่แตกต่างหรือไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย แต่ผู้หญิงยังถูกกดขี่ถูกทำให้ต่ำต้อยหรือเป็นเบี้ยล่าง ถูกกระทำโดยผู้ชาย และอำนาจคือ ต้นเหตุของการกดขี่นี้

4. ทฤษฎีการกดขี่ทางโครงสร้างของ

ของสังคม (Structural Oppression)

การกดขี่และความไม่เท่าเทียมกันของผู้หญิงเป็นผลพวงของระบบทุนนิยม (capitalism) ระบบผู้ชายเป็นใหญ่ และการเหยียดเชื้อชาติ (racism) นับเป็นประเด็นสำคัญของทฤษฎีนี้ และเชื่อว่าผู้หญิงแต่ละคน แต่ละชนชั้นหรือต่างเชื้อชาติกันก็จะมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

ดังนั้น บทความนี้เป็นการศึกษาวิธีการนำเสนอเนื้อหา และวาทศิลป์ของ คยอง-ซุก ชิน นักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้ภายในกรอบแนวคิดและทฤษฎีสตรีนิยมนี้

ผู้หญิงในประเทศเกาหลีใต้

ดำรงค ฐานติ (2550, หน้า 123) เขียนไว้ในบทความ เรื่อง *ผู้หญิงในสังคมเกาหลี* ว่าเดิมสถานภาพของผู้หญิงเกาหลีอยู่ต่ำกว่าผู้ชายในทุกด้าน ผู้ชายจะได้รับการยกย่องให้มีสถานภาพสูงสุดทั้งในสังคมและในครอบครัว ทั้งนี้ เป็นเพราะคนเกาหลีนับถือลัทธิคำสอนของขงจื๊อที่เชื่อว่าทั่วทั้งจักรวาลมีครอบครัวใหญ่เพียงหนึ่งครอบครัว ทุกสิ่งนั้นมีความเกี่ยวข้องกัน และจะมีการเรียงลำดับสูง-ต่ำจากขั้นต่ำสุดคือ มนุษย์ขึ้นไปจนถึงสวรรค์

ถือกันว่าสวรรค์เป็นแหล่งรวมของทุกสิ่งและเป็นบรรพบุรุษของสรรพสิ่งบนพื้นพิภพ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องขึ้นอยู่กับสวรรค์และต้องกระทำหรือประพฤติปฏิบัติตนตามที่ฟ้าลิขิต นอกจากนี้ ทิพย์ธิดา สกุลทองอร่าม (2555, หน้า 156) อธิบายเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่สมัยโชซอน ผู้หญิงเกาหลีจะถูกสั่งสอนและฝึกอบรมการเป็นลูกสาวที่ดี เป็นภรรยาที่ดี และเป็นแม่ที่ดี อุทิศตัวให้กับครอบครัวตั้งแต่เด็ก เมื่อมีอายุได้ประมาณ 18 ปี พ่อแม่ฝ่ายหญิงจะหาคู่ครองให้กับลูกสาว หลังการแต่งงานผู้หญิงต้องย้ายเข้าไปอยู่บ้านสามีเพื่อทำหน้าที่ดูแลสามีและแม่สามี นอกจากนี้ เธอยังถูกคาดหวังให้มีบุตรชายเพื่อสืบสกุล และโซยอง คิม (Soyoung Kim) (2018, p. 1539) กล่าวว่า ผู้หญิงเกาหลีถูกคาดหวังให้อยู่นิ่งเฉยและปฏิบัติตามความต้องการของผู้ชาย และเด็กผู้หญิงต้องยอมจำนนต่อเด็กผู้ชายในทุกเรื่อง

อรพรรณ จันทร์เทา (2555, หน้า 94) กล่าวว่า ในปัจจุบัน การแบ่งแยกเพศในเกาหลีลดน้อยลง เนื่องจากผู้หญิงมีการศึกษาสูงขึ้น ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมเกาหลีมากกว่าอดีต และบทบาทขององค์กรเพื่อสิทธิสตรีถูกจัดตั้งขึ้น จึงนับได้ว่าเป็นการยกระดับและสถานะ

ของผู้หญิงให้สูงขึ้นเทียบเท่ากับผู้ชายเกาหลี

คยอง-ซูก ชิน (Kyung-Sook Shin)

นักเขียนสตรีนิยม

คยอง-ซูก ชินเป็นนักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้ที่มีผลงานเรื่องสั้นและนวนิยายหลายเรื่อง *Please Look after Mother* เป็นนวนิยายเรื่องแรกที่มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษและเป็นนวนิยายที่ทำให้เธอเป็นนักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้คนแรกที่ได้รับรางวัล The Man Asian Literary Prize ประจำปี พ.ศ. 2555 คยอง-ซูก ชินได้รับรางวัลอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น The Dong-in Literature Prize, The Yi Sang Literary Prize และ France's Prix de l'Inaperçu

ชื่อเรื่องของนวนิยายที่นำมาศึกษานี้จะเห็นว่า คยอง-ซูก ชิน พยายามที่จะฟื้นความทรงจำของผู้อ่านของเธอในหัวข้อและประเด็นที่ดูธรรมดา และทุกคนในทุกสังคมมีประสบการณ์นี้ นั่นคือ การมี “แม่” โดยปกติแล้วเรื่องราวของ “แม่” จะถูกนำมาเป็นหัวข้อสนทนาและเฉลิมฉลองปีละครั้งในวันแม่แห่งชาติ แต่มันไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น ทุกคนไม่ว่าลูกผู้หญิง ลูกผู้ชาย ควรให้ความสำคัญทำความเข้าใจ “แม่” มากขึ้น

ในนวนิยายเรื่อง *Please Look after Mother* ผู้เขียนมีเจตนาที่จะให้ผู้อ่านศึกษาชีวิตและค้นหาเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับแม่ของตนเอง เพราะเป็นการสร้างความเข้าใจและสัมพันธภาพที่ดีของทุกคนในครอบครัว ในบทความนี้ต้องการนำวาทศิลป์ของ Kyung-Sook Shin (2012) แต่ละตอนของนวนิยายเรื่องนี้มานำเสนอในแต่ละประเด็น

การพูดว่า “แม่ก็คือแม่” “แม่คือผู้ให้” หรือ “แม่คือผู้อุทิศตนต่อครอบครัว” นั้น เป็นเสมือนกับการผลักให้ “แม่” ห่างออกไปจากทุกคน จน “แม่” กลายเป็น “คนอื่น” (other) ที่ไม่มีใครรู้จัก พัก โซ-นโย (Park So-nyo) ไม่ใช่คนที่เกิดมาเพื่อเป็นแม่เท่านั้น เธอก็เป็นปุถุชนคนธรรมดาคนหนึ่งที่มีชีวิต และมีเรื่องราวมากมายเช่นเดียวกับลูก ๆ และสามี

...(S)he was a human being who harboured the exact same feeling you had for your own brothers, and this realization led to the awareness that she, too, had had a childhood. From then on, you sometimes thought of Mother as a child, as a girl, as a young woman, as a newly-wed, as a mother who had just given birth to you.

(*Nobody Knows*, p. 27)

พัค โซ-นโย บอกกับ จิ-ฮน (Chi-hon) ลูกสาวของเธอว่า เธอเป็นมนุษย์ที่มีความรู้สึกเหมือนลูกสาวของเธอ และตัวของเธอก็เคยเป็นเด็กหญิงสาว เจ้าสาว และเป็นแม่ผู้ให้กำเนิด

การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเรื่องธรรมดาของนักเขียนสตรีนิยม คลื่นลูกที่ 3

นวนิยายเรื่อง *Please Look after Mother* คย็อง-สุก ชิน ได้นำเสนอเรื่องราวชีวิต ความฝัน และความปรารถนาของหญิงวัย 69 ปีคนหนึ่ง ที่ชื่อ พัก โซ-นโย ตัวละครเอกของเรื่อง เธอมีลูก 5 คน (แต่เสียชีวิตไป 1 คน หลังการคลอดไม่นาน) และเป็นภรรยาที่ดีและอุทิศตนต่อครอบครัวตามลักษณะของผู้หญิงในทฤษฎีความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศของ แอชลีย์ ครอสแมน และผู้ศึกษาพบว่า การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับตัวละครเอกจะถูกเปิดเผยผ่านการพูดคุยของ พัก โซ-นโย กับลูกสาวคนโตที่เป็นนักเขียน ลูกชายคนโตที่ประสบความสำเร็จในการทำงานด้านบริหารธุรกิจสามีที่มีอายุแก่กว่าเธอ 2 ปี และตัวของเธอเอง

นอกจากนี้ คย็อง-สุก ชิน เปิดเผยเรื่องราวของ พัก โซ-นโย ด้วยวิธีการที่คล้ายคลึง

กับนวนิยายชื่อ *The Joy Luck Club* ของนักเขียนสตรีชาวอเมริกันเชื้อสายจีน เอมีแทน (Amy Tan) ที่เปิดเรื่องด้วยการตายของซูหยวน วู (Suyuan Woo) แม่ของ จิง-เม/จุน วู (Jing-Mei/June Woo) และเมื่อ จิง-เม/จุน วู เข้าร่วมชมรมเล่นไพ่นกกระจอกแทนแม่ที่เสียไป เธอได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับแม่ของเธอและอดีตของแม่ตอนที่อยู่ในประเทศจีนก่อนจะอพยพมาอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

คย็อง-สุก ชิน ใช้วิธีการเปิดเรื่องด้วยการจากไปอย่างไร้ร่องรอยของ พัก โซ-นโย ที่สถานีรถไฟในกรุงโซล เมื่อเธอและสามีเดินทางมาเพื่อเยี่ยมลูก ๆ และมาฉลองวันเกิดของเธอกับครอบครัว พัก โซ-นโย พลัดหายตัวไปด้วยสาเหตุที่ว่าเธอเดินได้ช้ากว่าสามีของเธอ)

...(W)hen Father told your siblings that he and Mother could get to Hyong-chol's house by themselves,...Mother and Father rushed towards the train that had just arrived. Father got on, and when he looked behind him, Mother wasn't there.

(*Nobody Knows*, p. 9)

ในขณะที่สามีของเธอก้าวขึ้นรถไฟเพื่อไปบ้านของลูกชายคนโต และเมื่อเขาหัน

กลับมาดูกรรยาของเขา พัก โซ-นโย ไม่ได้อยู่บน
ขบวนรถไฟ เขาจึงได้นั่งรถไฟย้อนกลับมาที่
สถานีแห่งนั้น แต่เธอก็ได้หายตัวไปแล้ว

การหายตัวของ พัก โซ-นโย ทำให้ลูก ๆ
ทุกคนของเธอและสามีทุกข์ใจ วิตกกังวล เครียด
จนมีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เมื่อทุกคนใช้เวลา
มาทบทวนถึงหน้าที่ที่พวกเขาพึงทำให้กับแม่
แต่แต่ละคนต่างรู้สึกผิด การสะท้อนภาพตัวตน
ของแม่/ภรรยาออกมาได้อย่างชัดเจน แม้ว่า
ก่อนหน้านี้จะไม่มีใครให้ความสนใจกันเลย
พวกเขามีโอกาสได้ค้นหาคำตอบให้กับคำถาม
ที่ผุดขึ้นมา แม่/ภรรยาได้ทำอะไรให้พวกเขา
บ้าง แม่/ภรรยาที่มีความรู้สึกหรือความฝันเกี่ยวกับ
เรื่องใดบ้าง

When you first heard Mother had gone missing,
you angrily asked why nobody from your large
family went to pick her and Father up at Seoul
Station.

“And where were you?”

Me? You clammed up. You didn’t find out about
Mother’s disappearance until she’d been gone
four days. You all blamed each other for Mother
going missing, and you all felt wounded.

(*Nobody Knows*, p. 7)

พัก โซ-นโย พุดตัดพ้อกับ จี-ฮุน ถึงการที่
เธอมารู้ว่าแม่ของเธอหายตัวไปในอีกสี่วัน
ต่อมา ซึ่งถือว่าช้ามาก พวกลูก ๆ กลับมัวแต่
ทะเลาะและโทษกันไปมาแทนที่จะรีบออก
ตามหาแม่ของพวกเขา

ดังนั้น เนื้อหาที่เป็นเรื่องธรรมดา
สำหรับหลายคน แต่เมื่อผู้เขียนนำเสนอต่อ
ผู้อ่านจนกลับกลายเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจและ
น่าติดตามเพื่อค้นหาคำตอบว่ามีอะไรเกิดขึ้น
กับตัวละครเอกของเรื่อง เธอเพียงแค่พลัดหลง
ไปเท่านั้น หรือเธอได้เสียชีวิตไปแล้ว นอกจากนี้
เนื้อหาที่ถูกนำเสนอสอดคล้องกับแนวคิด
สตรีนิยมโดยแสดงให้เห็นถึงความไม่สำคัญ
ของผู้หญิง/แม่ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้หญิง
เกาหลีตามคำอธิบายของทฤษฎีดา สกุกทองอรัม
(2555) เช่นกัน

เสียงเรียกจากเกาหลี: วาทศิลป์ของนักเขียนสตรี

วาทศิลป์ คือ การสื่อสารของผู้เขียนไป
ยังผู้อ่านโดยใช้ภาษาที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน
หรือสามารถเปลี่ยนความคิดของผู้รับสารได้
แอนเดรีย ลุนส์ฟอร์ด (Andrea Lunsford) มี
ความเห็นวาทศิลป์เป็นศิลปะ การปฏิบัติ
และการศึกษาเรื่องการสื่อสารของมนุษย์ ดังนั้น

การสื่อเรื่องราวของ พัก โซ-นโย ในนวนิยายเล่มนี้นับได้ว่าเป็นการสร้างวาทศิลป์ด้วยภาษาเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านมีความคิดคล้อยตามในเนื้อหาที่ผู้เขียนนำเสนอ

การสร้างวาทศิลป์ของนักเขียนสตรีคยอง-สุก ชินในนวนิยายเรื่อง *Please Look after Mother* ไม่ใช่เพียงการใช้ภาษาอย่างเดียว ผู้ศึกษาเห็นว่าวิธีการสร้างเรื่องราวของตัวละครเอกของผู้เขียนน่าสนใจมาก เธอผสมผสานวัฒนธรรมเกาหลีแบบดั้งเดิมผ่านเรื่องราวของตัวละครเอกและวัฒนธรรมเกาหลีสมัยใหม่ผ่านเรื่องราวของลูก ๆ ของเธอที่มีชีวิตที่ดีและมั่นคง มีการศึกษาสูง และมีอิสรภาพมากกว่าแม่ได้เป็นอย่างดี

ในการสร้างวาทศิลป์ที่มีผลต่อการรับรู้เรื่องราวของผู้อ่าน ผู้ศึกษาพบว่า คยอง-สุก ชินได้ใช้วิธีการที่น่าสนใจมากคือ การใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 “You” (ลูก/คุณ) ในตอนที่ 1: *Nobody Knows* ตอนที่ 3: *I’m Home* ตอนที่ 4: *Another Woman* และตอนสุดท้าย: *Rosewood Rosary* คำว่า “ลูก/คุณ” นี้ สะท้อนเสียงที่เข้มและแผ่วไว้ด้วยอำนาจของผู้พูดเหนือผู้ฟัง วิธีการนี้ดูแปลกใหม่และกระตุ้นความสนใจของผู้อ่าน เพราะโดยทั่ว ๆ ไป เรามักจะได้

อ่านงานเขียนที่นักเขียนเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 “He, She, It หรือ They” ที่เป็นการเล่าเรื่องผ่านผู้เขียนหรือผู้สังเกตการณ์ และคำสรรพนามบุรุษที่ 1 “I หรือ We” คือ การเล่าผ่านตัวละครคนใดคนหนึ่งในเรื่อง

ผู้ศึกษาคิดว่า คยอง-สุก ชิน กำลังเปิดโอกาสให้แม่/ภรรยาได้แสดงอำนาจ/อิทธิพลของเธอต่อตัวละครอื่น เพื่อสื่อสารกับลูก ๆ และสามีของเธอในเรื่องที่เธอไม่สามารถพูดได้ในขณะที่มีชีวิตอยู่ภายใต้กรอบของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม เช่น คำพูดของเธอกับ จี-ฮุน ลูกสาวคนโตที่เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงและยุ่งกับงานของเธอตลอดเวลา อีกทั้งยังครองตัวเป็นคนโสด

...**You** want to go and look for her in places where **you** think she might be, but **you** know how she is: she can’t go anywhere by herself in this city. Hyong-chol designates **you** to write up the flyer, since **you** write for a living. **You** blush as if **you** were caught doing something **you** shouldn’t. **You** aren’t sure how helpful **your** words will be in finding Mother.

(*Nobody Knows*, p. 2)

พัก โซ-นโย แสดงความน้อยใจและดูเหมือนว่าเธอพูดในเชิงตัดพ้อต่อว่าลูกสาวเมื่อลูกสาวของเธอเขียนใบประกาศตามหาตัวเธอ

อย่างไม่มั่นใจในความสามารถของเธอและ
ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะช่วยให้เธอตามหาแม่
เจอหรือไม่ (บรรทัดที่ 4-5) การใช้คำว่า “ลูก”
ซ้ำ ๆ ในคำพูดเป็นเสมือนการกระตุ้นเตือน
ลูกสาวของเธอให้ทำงานโดยเร็ว

เมื่อ พัก โซ-นโย พุดกับสามีของเธอ
เราได้สัมผัสถึงควมมีอำนาจเหนือภรรยาของเขา

All **you** wanted in life was to leave this house—
when **you** were young, after **you** were married,
and even after **you** had children. The isolation
you felt when it struck **you** that **you** would
spend **your** entire life in this house, in this dull
town stuck in the south of the country, in the
place of **your** birth—when that happened, **you**
left home without a word and wandered the
country...

สามีของ พัก โซ-นโย ไม่สนใจใยดีต่อเธอ
มากนัก (บรรทัดที่ 1-2) ดูเหมือนว่าเธอกำลัง
ตัดพ้อสามีที่ออกจากบ้านโดยไม่บอกลา
(บรรทัด ที่ 5) และทิ้งให้เธออยู่กับลูก ๆ ตาม
ลำพัง

นอกจากนี้ คย็อง-ตุก ชิน ได้ใช้วิธีการ
เปิดเผยเรื่องราวเกี่ยวกับ พัก โซ-นโย ผ่านตัว
ละครแต่ละตัวโดยใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกัน
และสามารถทำให้ผู้อ่านได้เสพวรรณศิลป์ที่

ผู้เขียนสื่อมายังผู้อ่าน ได้ดีทีเดียว

To earn money, your mother bred silk worms
and brewed malt and helped make tofu. The best
way to make money was not to use it. Mother
saved everything. Sometimes she would sell a
tatty lamp, a worn ironing stone or an old jar to
people from out of town....

(*Nobody Knows*, p. 58)

จากคำพูดของ พัก โซ-นโย กับ นิ-ฮน
ลูกสาววัย 35 ปีของเธอ เราจะได้สัมผัสผู้หญิง
เก่งและแกร่ง เธอเป็นคนเก่งในการทำงานและ
หาเงิน อีกทั้งเธอยังเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่อง
ของความมัธยัสถ์ด้วย

หากพิจารณาความคิดเห็นของลูกชาย/
สามีเกี่ยวกับแม่/ภรรยา เราจะได้เห็นแม่ที่ปฏิบัติ
หน้าที่และคอยดูแลลูกเป็นอย่างดี หรือภรรยา
ที่ถูกกลืน

... Mother continued to refuse to let him help
in the fields. ...Mother opened and closed the
door to his room quietly. She silently slid a
plate of boiled sweet potatoes or per-simmon
into the room, then gently closed the door.
When she was younger, Mother was a presence
that got him to continue building his resolve as
a young man, as a human being.

(*I'm Sorry, Hyong-chol*, p. 96)

ในสายตาของลูกชายคนโตที่เป็น
นักอสังหาริมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จ
พัค โซ-นโย เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง สำหรับเขา
เป็นผู้ให้ชีวิต ผู้เลี้ยงดู (บรรทัดที่ 2-4) และ
ผู้สนับสนุนทางการศึกษา เพราะแม่เขาจึงเป็น
มนุษย์ที่สมบูรณ์ (บรรทัดที่ 5-6)

You take your daughter's book, *To Complete Love*. So your wife had wanted to read her daughter's novel... You had never even thought of reading your wife your daughter's books. Does anyone else in the family know that your wife can't read?...

(*I'm Home*, p. 130)

จากคำพูดและคำถาม (บรรทัด 3-4) ของ
ฮง แท-ฮี (Hong Tae-hee) เกี่ยวกับความไม่รู้
หนังสือของ พัก โซ-นโย ทำให้เขานึกขึ้น
ได้ว่า พัก โซ-นโย อ่านหนังสือไม่ได้ ดังนั้น
เมื่อเธอต้องการที่จะรู้เรื่องราวที่ลูกเขียน เธอ
ต้องขอร้องคนอื่นอ่านให้ฟัง เพราะไม่มีใครที่
บ้านให้ความสำคัญกับเธอในเรื่องนี้

ในตอนที่ 4: *Another Woman* คย็อง-
สูก ชินได้เปลี่ยนน้ำเสียงให้นุ่มนวลขึ้นกว่า
เดิมเมื่อพูดกับลูกสาวอีกคน นับว่าเป็นการใช้
วาทศิลป์ที่กระตุ้นผู้อ่านให้หาคำตอบว่าเพราะ

เหตุใด พัก โซ-นโย จึงพูดเช่นนั้น

Honey.

Please remember that you were always a source of happiness for me... You were the child that came into this world, the child that reassured me when I was stuck in sorrow and fear that another dead baby would be born.

(*Another Woman*, pp. 196-197)

พัค โซ-นโย ใช้คำว่า “Honey.” และ
“Please...” ผู้อ่านอาจสัมผัสถึงความรักของ
พัค โซ-นโย มีให้กับลูกสาวคนเล็กที่เรียนเก่ง
จบเกสซักร มีหัวคิดก้าวหน้า อิศรเสรี และกล้า
พูด กล้าทำ ซึ่งตรงกันข้ามกับตัวของเธอ ลูก
สาวคนนี้มาปลดปล่อยเธอออกจากความกลัว
ในการคลอดลูกและลูกเสียชีวิตดังเช่นลูกชาย
คนที่ 4 ของเธอ

ไม่เพียงแต่การใช้สรรพนาม “You” และ
ใช้น้ำเสียงที่เปลี่ยนไปตามตัวละครแต่ละตัว
แล้ว คย็อง-สูก ชิน ยังได้ใช้การเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของการดำเนินชีวิตของผู้หญิง 3 คน
ที่อยู่ต่างรุ่นในสังคมที่ต่างกัน คือ พัก โซ-นโย
และลูกสาวทั้งสอง (นิ-สนและน้องสาว)
สำหรับ “แม่” เธอต้องแต่งงานกับคนที่เธอไม่
รู้จักเมื่ออายุ 17 ปีและย้ายเข้าไปปรนนิบัติ

ครอบครัวของสามี เธอต้องทำงานสายตัวแทบขาด เลี้ยงดูลูก ๆ ทั้งสี่คน ชีวิตในกรอบประเพณีของ เธอทั้งหมดนี้สะท้อนภาพของความแตกต่าง และความไม่เท่าเทียมกันของผู้หญิงและผู้ชาย ในระบบสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่

...Your wife believed that you did everything you did because you looked down on her, because of her illiteracy—leaving home when you were younger, yelling at her at times, rudely replying to her questions,...

(*I'm Home*, p. 130)

Before you lost sight of your wife on the Seoul Station underground platform, she was merely your children's mother to you....Your wife, who you'd forgotten about for fifty years,...

(*I'm Home*, p. 132)

จากข้อความที่ยกมาเราจะเห็นได้ชัดเจนว่า พัก โซ-นโย ถูกกระทำและถูกกดขี่ รู้สึกต่ำต้อย เธอถูกจำกัดขอบเขตอยู่ภายในบ้าน โดยไม่มีโอกาสพูดหรือแสดงความรู้สึกใด ๆ สภาพการณ์เช่นนี้สอดคล้องกับทฤษฎีสตรีนิยมประเภทที่ 1-3 (หน้า 132-133)

ในนวนิยายเรื่องนี้ลูกสาวทั้งสองคนต่างมีชีวิตที่แตกต่างจากแม่โดยสิ้นเชิง

...Mother asked you to get rose rosary beads for her if you ever went to that country....

You were quiet.

'Because you can go anywhere.'

(*Nobody Knows*, p. 47)

จิ-ฮน มีอาชีพที่มั่นคงได้ท่องโลกกว้าง (บรรทัดที่ 4) เพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เธอสามารถใช้งานเขียนสะท้อนความคิดเห็นของเธอได้อย่างอิสระและเป็นผู้เลือกชีวิตที่ไม่มีข้อผูกพันใด ๆ กับแฟนหนุ่มที่ชื่อ ยูบิน (Yubin)

ส่วนลูกสาวคนเล็กได้รับอิสรเสรีภาพเต็มที่ในการแสดงออกซึ่งความคิดของเธอที่มีต่อสังคม เธอเรียนเก่ง เธอเลือกที่จะแต่งงานและมีลูก 3 คน

...I felt regretful and guilty, even though they were my children. You were the child who freed me from that feeling. Even when you went to college and ran around demonstrating, I didn't interfere,...I didn't come to see you when you were on hunger strike at the famous church they say is in Myongdong....

(*Another Woman*, p. 199)

เมื่อ พัก โซ-นโย พุดกับลูกสาวคนเล็ก เธอมีความสุขและสมหวังที่ลูกคนนี้ทำให้เธอเป็นอิสระไปด้วย ลูกสาวคนนี้แต่งงานและเป็น

แม่เช่นเดียวกับเธอ เป็นคนที่แสดงความ
คิดเห็นได้ตามวิถีของประชาธิปไตย เช่น ร่วม
เดินขบวนและอดอาหารประท้วง (บรรทัดที่
3-5) เสมือนกับได้ทำในสิ่งที่ พัก โซ-นโย
ปรารถนา

จากที่กล่าวมาจึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่า
“แม่” ได้มอบสิ่งที่ดีที่สุดในทุก ๆ ของเธอ
และผู้เขียนได้มอบโอกาสใน พัก โซ-นโย
พูดระบายความรู้สึกของเธอกับตัวละคร
แต่ละคนในนวนิยายเรื่องนี้ ซึ่งเป็นวิธีการที่
ขัดแย้งกับคำกล่าวที่คุ้นเคยว่า “คนที่ตาย
แล้วจะพูดไม่ได้” คำพูดของ พัก โซ-นโย
จึงเปรียบเสมือนเป็นเสียงเรียกจากหญิงสาว

เกาหลีใต้ผู้ที่ยังถูกผูกตรึงอยู่กับขนบธรรมเนียม
และวัฒนธรรมดั้งเดิม

บทสรุป

การนำเสนอเรื่องราวของ “แม่” และ
การใช้วาทศิลป์ของนักเขียนสตรีชาวเกาหลีใต้
คนนี้สามารถสะกิดคนอ่านและสื่อสารถึง
ผู้อ่านได้ดีด้วยการเลือกใช้คำสรรพนามคำว่า
“You” การเปลี่ยนน้ำเสียงเวลาพูดกับตัวละคร
แต่ละคน คย็อง-ซูก ชิน ยังได้เปรียบเทียบชีวิต
ของผู้หญิงเกาหลีใต้ในกรอบวัฒนธรรมดั้งเดิม
ที่สอดคล้องกับแนวคิดในทฤษฎีสตรีนิยมที่
แตกต่างจากผู้หญิงยุคใหม่

บรรณานุกรม

- ทัดจันท์ เกตุสิงห์สร้อย. (2554). การวิเคราะห์สถานภาพและบทบาทของแม่ในนวนิยาย “ลับแล,
แก่งคอย. การค้นคว้าอิสระอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิพย์ธิดา สกุดทองอร่าม. (2555). ทศนคติเกี่ยวกับการแต่งงานของผู้หญิงเกาหลี.
- ใน ดำรงค์ ฐานดี, ประสวร์ ยืนเสน และพุทธชาติ โพธิบาล (บรรณาธิการ), *เบิกฟ้าเกาหลี:
สังคม วัฒนธรรม ภาษา การสอน* (หน้า 155-161). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
คณะมนุษยศาสตร์.

- อรพรรณ จันทร์เทา. (2555). บทบาทองค์กรเพื่อสิทธิสตรีกับการยกสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจของสตรีเกาหลี ใน ดำรงค์ ฐานดี, ประวีร์ ยืนเสน และพุทธรชาด โพธิบาล (บรรณาธิการ), *เบิกฟ้าเกาหลี: สังคม วัฒนธรรม ภาษา การสอน* (หน้า 86-95). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์.
- ดำรง ฐานดี. (2550). ผู้หญิงในสังคมเกาหลี. *วารสารเสรีไทย*, 56(1), 122-132.
- Crossman, A. (2019, October 25). *Feminist theory: An overview*. Retrieved from <http://sociology.about.com/od/Sociological-Theory/a/Feminist-Theory.htm>.
- Kim, Soyoung. (2018) *Eating disorders, body dissatisfaction, and self-esteem among South Korean women. Social Behavior and Personality: An International Journal*, 46(9), 1537-1546
- Shin, Kyung-Sook. (2012). *Please look after mother*. London: A Phoenix Paperback.